

H4 Wettelijk erfrecht

Wanneer iemand geen testament heeft en overlijdt dan geldt het wettelijk erfrecht.

Let op: echtgenote en geregistreerde partners worden door de wet gelijk getrokken. Art. 4:8 BW

4.1 Wettelijke erfgenamen

Groep 1

- Echtgenoot
- Kinderen

Groep 2

- Ouders
- Broers en zussen

Groep 3

- Grootouders

Groep 4

- Overgroot ouders

Als er niemand in groep een is wordt er gekeken naar groep 2 etc. Is er helemaal niemand meer dan gaat de nalatenschap naar de Staat.

Hoe wordt er verdeelt?

Verdeling groep 1:

In groep 1 krijgt iedereen een even groot deel. Dus overlijdt een van de ouders en zijn er 3 kinderen dan wordt de nalatenschap in drieën gedeeld.

GVG(Gemeenschap van Goederen)

Als een echtpaar in gemeenschap van goederen is getrouwd dan moet het vermogen eerst in tweeën worden gedeeld. De overige helft is de **nalatenschap** die verdeeld wordt over de erfgenamen.

Let op: een gescheiden echtgenoot is geen wettelijke erfgenaam(niet meer).

Positie van adoptief-, stief- en pleegkinderen

Naast biologische kinderen kunnen ook stief-, adoptief- en pleegkinderen erfgenamen zijn. Zolang zij juridische erkend zijn of van rechtswege juridische kinderen van de ouder. Zolang het juridische kinderen zijn dan zijn het ook erfgenamen.

Zolang het geen juridische kinderen zijn krijgen zij geen deel van de nalatenschap. Wel kan de erflater ervoor zorgen dat zij toch wat krijgen door een testament te maken waar hij hen als erfgenamen opneemt. Of de erflater moet de kinderen destijds hebben erkend of geadopteerd .

Verdeling groep 2:

Als er niemand in groep 1 is dan erven mensen uit groep twee de nalatenschap. De ouders hebben in deze groep een bijzondere positie, ouders erven ieder minstens een kwart van de nalatenschap.

Voor half broers- en zussen geldt een speciale regeling. Een half broer of zus erft de helft van wat de volle broer of zus erft.

Verdeling groep 3:

Zijn er geen nabestaande in groep 2 dan gaat de nalatenschap naar groep 3/grootouders.

Verdeling groep 4:

Zijn er geen nabestaande in groep 3 dan gaat de nalatenschap naar groep 4/over grootouders.

Als er niemand in groep 4 is dan gaat de nalatenschap naar Staat.

4.2 Graad van bloedverwantschap

Begrippen uitleg:

Rechte lijn

Dit zijn bloedverwanten die in een rechte lijn van elkaar afstammen. Zoals grootouders en kleinkinderen en kinderen en ouders.

Als ouders/grootouders scheiden dan brengt dit geen verandering in de bloedverwantschap.

Zijlijn

Zij hebben minstens een zelfde stamouder. Dit zijn bijvoorbeeld tante en neef of broer en zus.

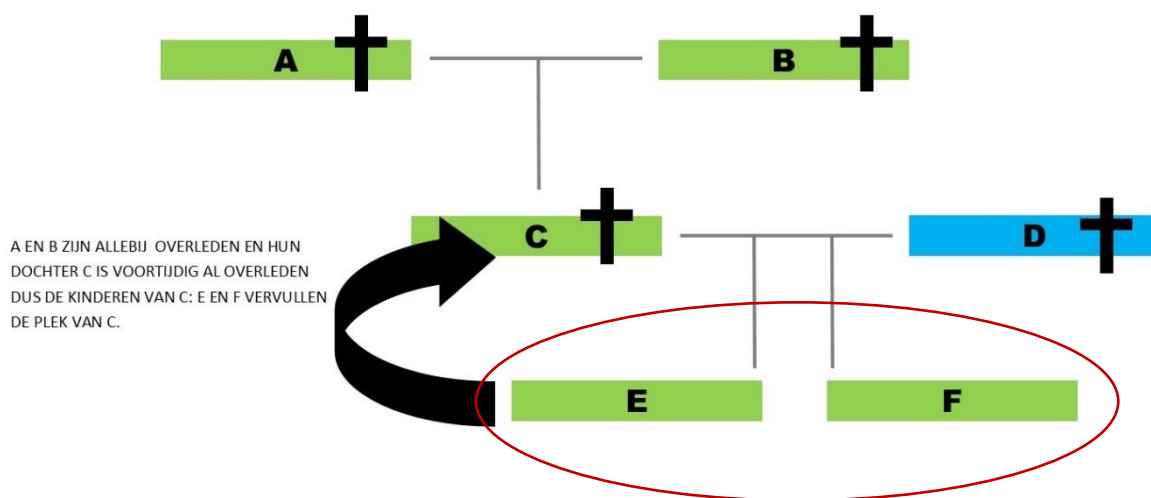
Hoe bereken je de graad van bloedverwantschap? Dit doe je door het aantal geboortes te tellen tussen de twee bloedverwanten.

Bijvoorbeeld: een moeder en dochter, hier is maar een geboorte voor nodig geweest. Dus moeder en dochter zijn eerste graad in de rechte lijn.

Aanverwanten

Aanverwanten zijn geen wettelijke erfgenamen.

4.3 Plaatsvervulling

Als er twee kinderen zijn dan vervullen zij samen de plaats.

Plaatsvervulling kan indien de voormalige erfgenaam is:

- Overleden
- De erfenis heeft verworpen
- Onwaardig is om de erfenis te ontvangen

ONTHOUDT: de plaatsvervanging kan alleen door afstammelingen van de erfgenaam. Dat zijn dus kinderen of klein kinderen.

Plaatsvervulling geldt voor wettelijke erfgenamen en erfgenamen die door een testament zijn aangewezen worden niet automatisch plaatsvervullende erfgenamen. Als de erflater dit wilt dan moet hij dit nadrukkelijk aangeven in zijn testament.

Bescherming van de echtgenoot

Omdat het vermogen in de meeste gevallen in een huis zit is het moeilijk om kinderen hun erfdeel te geven als een van de ouders nog leeft en dus nog in dat huis woont. Het erfdeel mag niet zomaar opgeëist worden. Pas als de langstlevende echtgenoot/ouder overleden is kan de erfenis worden verdeelt.

Onthoudt: ouders hebben het vruchtgebruik en kinderen hebben de eigendomsrechten (blote eigendom).

Waarde:

Na het overlijden van een der echtgenote wordt wel ieder erfdeel vastgesteld. Over het erfdeel van kinderen wordt rente geheven.

Wettelijke verdeling

Onthoudt dat de wettelijke verdeling niet verplicht is. De wettelijke verdeling kan niet van toepassing worden verklaard of worden aangepast.

Wilsrechten

Bijvoorbeeld: een ouder overlijdt en het nog niet opeisbare erfdeel van een kind blijft bij de langstlevende ouder.

Stel nou dat deze ouder opnieuw trouwt dan dreigt het gevaar dat het erfdeel in de gemeenschap van goederen valt. Zodra de ouder overlijdt zou het erfdeel naar de stiefouder gaan en begint het verhaal weer van voor af aan.

In dit soort situaties biedt het burgerlijk wetboek 4 wilsrechten aan kinderen. **Art. 4:19 BW** De wilsrechten zijn bedoeld om de erfenis te beschermen (niet om de erfenis eerder te krijgen). Laten we ze kort opsommen:

Wilsrecht 1 **art. 4:19 BW** *Hertrouwen langstlevende ouder (betreft erfdeel kortlevende ouder)*

Op het moment dat de langstlevende ouder opnieuw trouwt kan een kind zijn Wilsrecht invoeren. Door het invoeren van dit recht krijgen kinderen goederen ter waarde van hun vordering in eigendom. De langstlevende ouder houdt wel het recht op vruchtgebruik van de goederen. Dit eigendom heet een 'bloot eigendom'. Dit vruchtgebruik eindigt bij het overlijden van de langstlevende ouder en het kind krijgt het volledige eigendomsrecht.

Dit Wilsrecht gebruik je om te voorkomen dat je erfdeel in het bezit komt van de stiefouder.

Wilsrecht 2 **art. 4:20 BW** *Overleden langstlevende ouder (betreft erfdeel kortlevende ouder)*

Wanneer kinderen geen gebruik hebben gemaakt van hun Wilsrecht toen hun langstlevende ouder opnieuw trouwde kunnen ze dat alsnog doen op het moment dat hun langstlevende ouder overlijdt.

Als dat gebeurt kan een kind zijn deel opeisen bij zijn stiefouder. Het kind krijgt de volle eigendom en de stiefouder krijgt geen vruchtgebruik.

Wilsrecht 3 **art. 4:21 BW** *Vordering op stiefouder (betreft erfdeel langstlevende ouder)*

Wanneer de langstlevende ouder, laten we zeggen de moeder overlijdt dan kan een kind dus het erfdeel van de al eerder overleden ouder/de vader in dit geval volledig opeisen. Maar het erfdeel van de moeder niet indien zij opnieuw getrouwd is. In dat geval kan een kind dus wel weer zijn deel opeisen maar hij krijgt dan nog geen volledig eigendom en de stiefouder houdt nog vruchtgebruik.

Wilsrecht 4 art. 4:22 BW *Overleiden van stiefouder (betreft erfdeel langstlevende ouder)*

Als een kind geen gebruik heeft gemaakt van Wilsrecht 3 dan kan hij later bij het overlijden van de stiefouder nog een laatste Wilsrecht uitoefenen. Hij moet dan bij de erfgenamen van zijn stiefouder het erfdeel van zijn langstlevende ouder opeisen (en krijgt het volledige eigendom en de erfgenamen van de stiefouder krijgen geen vruchtgebruik).

Kort samengevat:

De eerste twee Wilsrechten beschermen het erfdeel van de als eerste overleden ouder en de laatste twee Wilsrechten beschermen het erfdeel van de langstlevende ouder.

ONTHOUDT: de erflater kan in zijn testament afwijken van de wilsrechten of ze juist uitbreiden.